

**1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?**

Právní pojem „rodičovská zodpovědnost“, na nějž se v Irsku odkazuje jako na „poručenství“, se vztahuje na veškerá práva a povinnosti ve vztahu k dítěti, jež jsou stanoveny zákonem nebo soudem, nebo podle právně závazné dohody. Nositel rodičovské zodpovědnosti má kromě jiných práv a povinností týkajících se blaha dítěte právo péče o dítě a právo na styk s dítětem.

**2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?**

Rodičovskou zodpovědnost za dítě obvykle nesou společně sezdaní rodiče dítěte. Nežijí-li rodiče v manželském svazku, je nositelem rodičovské zodpovědnosti obvykle matka, na základě dohody mezi rodiči nebo rozhodnutím soudu však může být poručníkem dítěte ustanoven i biologický otec.

**3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?**

Ano. Úřad pro zdravotní péči (Health Service Executive) může prostřednictvím svého oddělení péče o dítě a rodinu TUSLA požádat okresní soud o rozhodnutí o svěření péče, která je nezbytná v případě dětí mladších osmnácti let. Ve výjimečných případech může soud ustanovit poručníka, který plní povinnosti v rámci rodičovské zodpovědnosti, není-li rodič ochoten či schopen tak činit. V případě úmrtí rodiče může být ustanoven poručník ze závěti, pokud byl zvolen v závěti nebo v dodatku k závěti, případně může být ustanoven soudem. Není-li takové volby, může Úřad pro zdravotní péči prostřednictvím svého oddělení péče o dítě a rodinu TUSLA požádat okresní soud o rozhodnutí o svěření péče, která je nezbytná v případě dětí mladších osmnácti let, pokud rodiče dítěte zemřeli nebo nejsou schopni o dítě pečovat.

**4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví rodičovská odpovědnost pro budoucnost?**

Jestliže se rodiče dítěte rozvedou nebo „rozejdou“, lze o podmínkách péče o dítě a styku s dítětem rozhodnout dohodou rodičů. Nelze-li dohody dosáhnout, mohou rodiče podat návrh soudu a soudce vydá rozhodnutí o svěření dítěte do péče nebo o styku s dítětem. Jsou-li poručníky dítěte oba rodiče, není toto rozvedem či rozchodem rodičů dotčeno, ačkoliv poručenství otce, který nežije v manželském svazku, může soud (ve velmi výjimečných případech a pouze tehdy, vyžaduje-li to blaho dítěte) ukončit.

**5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?**

Rodiče, kteří uzavřou dohodu o otázce rodičovské zodpovědnosti, ji musí předložit k posouzení soudu a získat rozhodnutí, kterým se tato dohoda stanoví jako právně závazná. Soud se musí ujistit, že dohoda náležitě chrání práva dítěte, a může odmítnout vydat rozhodnutí, není-li přesvědčen o tom, že jeden či oba rodiče plní své povinnosti vůči dítěti. Touto dohodou nelze ukončit postavení žádného z rodičů jakožto poručníka.

**6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?**

Využít lze mimosoudní způsoby řešení sporů, jako je mediace nebo poradenství.

**7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?**

Soudce může rozhodnout o všech otázkách týkajících se blaha dítěte, včetně například otázek poručenství, péče o dítě a styku s dítětem. Viz rovněž otázky č. 4 a 5 – poručenství sezdaných rodičů nebo biologické matky nemůže soud ukončit, ačkoliv určité osobě může uložit podmínky týkající se výkonu její rodičovské zodpovědnosti.

**8 Jestliže soud rozhodne o svěření dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?**

Nikoli. Zatímco rodič, jemuž bylo dítě svěřeno do výlučné péče, může rozhodovat o každodenní péči o dítě a jeho kontrole, rodič, který nevykonává právo péče a který je poručníkem, má právo být konzultován ohledně veškerých záležitostí týkajících se blaha dítěte, například ohledně toho, kde by se mělo dítě vzdělávat a kde by mělo žít.

**9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?**

Dítě je do společné péče rodičů svěřeno v případě, neexistuje-li mezi stranami hluboký rozkol a jsou-li schopny společně rozhodovat o otázkách důležitých pro blaho dítěte a o každodenní péči o dítě. To neznamená, že každý rodič má právo strávit s dítětem stejný čas; spíše to zajišťuje, aby měli oba rodiče vůči dítěti odpovídající povinnosti a závazky.

**10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?**

Strany, které chtějí podat žalobu o přiznání rodičovské zodpovědnosti, podávají tuto žalobu obvykle okresnímu soudu; v případě určitých souvisejících návrhů v řízení ve věcech manželských však může být nutné podat návrh obvodnímu soudu nebo Vrchnímu soudu. Vrchní soud má výlučnou příslušnost ve věcech týkajících se únosu dítěte.

**11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?**

Ano. Soudu lze podat návrh *ex parte*, to znamená bez vyrozumění druhé strany, pokud by v případě, že by navrhovatel vyrozuměl odpůrce obvyklým způsobem, bylo dítě ohroženo.

**12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?**

Ano. Právní pomoc je získána prostřednictvím systému právní pomoci v občanských věcech. Pomoc v rámci tohoto systému je poskytována v závislosti na majetkových poměrech.

**13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?**

Ano. Proti rozhodnutí soudu prvního stupně, tj. soudu, u něhož bylo řízení zahájeno, se lze odvolat; obvykle však není možné podat opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacího soudu.

**14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?**

Osoby, které chtějí požádat o výkon rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, by měly prostudovat předpisy příslušných soudů nebo instituce. S výjimkou návrhů *ex parte* je nutné informovat odpůrce o úmyslu zahájit postup za účelem výkonu rozhodnutí.

**15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?**

Viz odpověď na otázku č. 14.

**16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?**

Vrchní soud, který má úplnou a původní příslušnost.

**17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?**

*Zákon o ochraně dětí (Haagská úmluva) z roku 2000 (Protection of Children (Hague Convention) Act 2000) přiznává právní závaznost Haagské úmluvě o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí z roku 1996, která platí v této oblasti; použitelné je rovněž nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (Brusel IIa).*

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.



Your  
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Poslední aktualizace: 15/12/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.